

DIVERSE NEWS

IZ PROJEKTA INTERREG-OBMOČJE ALP

APRIL 2026 Št. 3

Vključevanje ohranjanja biotske raznovrstnosti v proizvodnjo bioenergije

Pred vami je tretji DIVERSE novičnik

Cristina Cavicchioli / RSE -
Inštitut za raziskave energets-
skih sistemov, Italija

V okviru akcijskih skupin EU-SALP smo izmenjali izkušnje, delili kazalnike z deležniki in iz sedmih fokusnih laboratorijev prejeli podatke o testiranju orodja za odprti dialog. Vsak laboratorij je prispeval del temeljitve in znanje za vključevanje biotske raznovrstnosti v verige bioenergije: Alpske razvojne smernice.

Alpsko sodelovanje: doprinos k akcijskim skupinam EUSALP

Cristina Cavicchioli/RSE - Inštitut za raziskave energetskih sistemov, Italija &
Clarisse Marechal/COFOR - Communes forestières Auv.-Rhône-Alpes, Francija

Vzpostavili smo strukturiran dialog z akcijskimi skupinami EUSALP, uskladili delovne načrte z rezultati projekta in okrepili sodelovanje na področju bioenergije, biotske raznovrstnosti in upravljanja Alp.

V zadnjih mesecih smo v okviru projekta DIVERSE organizirali srečanja z akcijskimi skupinami EUSALP AG2, AG6 in AG9, da bi predstavili svoj pristop in se uskladili z njihovimi delovnimi načrti. Skupina AG2 je poudarila pomen DIVERSE-a za krožno gospodarstvo in vrednostne verige lesa, zlasti kot vir dobrih praks in za oblikovanje politik. AG6 je poudarila potrebo razumevanja rezultatov s perspektive virov in podpore biotski raznovrstnosti, tlom ter večnamenskemu upravljanju z zemljišči. AG9 je pokazala zanimanje za orodja za upravljanje projekta, zlasti za vključevanje deležnikov in obravnavo kompromisov pri energetskem prehodu. V začetku poletja so načrtovana nadaljnja srečanja za usklajevanje z, januarja dopolnjenimi, delovnimi načrti.

Kazalniki trajnosti in biotske raznovrstnosti za oceno vrednostnih verig bioenergije

Anna Zeindl / Visoka šola v Landshutu, Nemčija, & Prof. Adam Clark / Univerza v Gradcu, Avstrija

Za namen uresničevanja enega glavnih ciljev projekta, ki je krepitev diverzifikacije virov energije v alpskem prostoru s trajnostnim vključevanjem virov energije iz (ostankov) biomase, je bil pripravljen skupni dokument, ki vsebuje niz kazalnikov trajnosti in biotske raznovrstnosti.

Strokovnjaki DIVERSE-a so obravnavali vključevanje trajnosti in biotske raznovrstnosti v dve pomembni vrednostni verigi bioenergije (gozdarstvo in kmetijstvo/kmetijsko-živilski sektor). Oblikovali so seznam meril in kazalnikov, namenjenih sistematičnemu zbiranju podatkov in ocenjevanju vrednostnih verig bioenergije. Kazalniki trajnosti so bili razviti na podlagi ciljev trajnostnega razvoja EU, Direktive o obnovljivih virih energije, obstoječih indeksov trajnosti in ustrezne znanstvene literature. Vključili so tudi rezultate ankete izvedene med deležniki. Kazalniki biotske raznovrstnosti so zasnovani za širšo uporabo izven strokovnih krogov. Zajemajo več vidikov biotske raznovrstnosti (npr. število in relativno številčnost vrst, ohranitveno in družbeno vrednost itd.) in učinke prostor-

ske lestvice (npr. lokalna v primerjavi z regionalno raznovrstnostjo). Smernice za spremljanje biotske raznovrstnosti vključujejo osnovne podatke o produktivnosti (npr. struktura gozda, vrste pridelkov, zgodovina sečnje ali žetve itd.), za podporo nadaljnjim nalogam projekta. Sestavljena sta bila po dva seznama kazalnikov trajnosti in biotske raznovrstnosti, od katerih vsak ustreza eni od dveh relevantnih vrednostnih verig v alpskem prostoru - gozdarstvu in kmetijstvu/agroživilstvu. Kazalniki se delijo v devet kategorij, ki zajemajo proizvodnjo ostankov biomase, potrebne spremembe, kakovost zraka, energijo, rabo zemljišč, kakovost tal, gospodarske in socialne kazalnike, politiko in upravljanje ter najboljše razpoložljive tehnologije. Zaradi precejšnje raznolikosti med posamezni-

mi fokusnimi laboratoriji, je bilo potrebno kazalnike izbirati individualno, glede na njihovo pomembnost za vsako regijo. To je fokusnim laboratorijem omogočilo, da so kljub medsebojnim razlikam delovali ciljno usmerjeno.

Rezultati in zaključki DIVERSE-ovih fokusnih laboratorijev

Sandro Angiolini / Beneška agencija za inovacije v primarnem sektorju, Italija

Odpri dialog je ključni koncept projekta DIVERSE, fokusni laboratoriji pa so najbolj primerno okolje za uresničevanje tega pristopa. Njihov glavni cilj je bil preizkusiti niz orodij za spodbujanje takšnega dialoga med različnimi deležniki ter oblikovati predloge za rešitev ključnih vprašanj v vrednostnih verigah biomase.

Fokusni laboratoriji so potekali na 8 območjih, v 5 državah, pri čemer so imeli različne cilje, prilagojene specifičnemu kontekstu: (1.) oblikovanje modelov za upravljanje z biomaso (uravnoteženje povpraševanja in ponudbe), (2.) priprava smernic

za podporo oblikovalcem politik in izvajalcem ter (3.) opredelitev in izmenjava najboljših praks upravljanja. Aktivnosti so potekale med oktobrom 2025 in marcem 2026. Potrebna je bila predhodna priprava, kot je povezovanje s ključnimi deležniki

in načrtovanje prilagoditev aktivnosti lokalnim in/ali regionalnim potrebam. Zbiranje relevantnih podatkov, analiza ključnih deležnikov in načina vključevanja v fokusne laboratorije so se izkazali za časovno potratne in zahtevne, glede na širok spekter

različnih tem (in s tem povezanih interesov). Do sedaj je bilo organiziranih že 42 dogodkov, pripravljala se jih še nekaj. Skupno je oz. bo sodelovalo prib. 350 deležnikov.

Preizkušanje DIVERSE pristopa in orodij: kaj je delovalo

Vsaka delovna skupina se je posvetila eni od naslednjih tem: (1.) Vključevanje biotske raznovrstnosti v prostorsko načrtovanje in načrtovanje mobilnosti, (2.) Izboljšanje kmetijsko-ekoloških in gozdarskih praks ter (3.) Raziskovanje inovativnih, varčnih modelov krožnega gospodarstva.

Vsi so delno obravnavali tudi drugi dve področji, zaradi raznolikosti vključenih deležnikov, obravnavanih problemov in orodij za odprti dialog. Orodja za participativno delo in krepitev zmogljivosti (npr. oblikovalsko razmišljanje, SWOT-analiza) so bila široko uporabljena, saj so omogočila vključevanje tako deležnikov iz zasebnega kot javnega sektorja. Pristopi z osebnih stikom, kot so okrogle mize in razprave po predstavitvah zunanjih strokovnjakov, so se izkazali za uspešnejše od dogodkov na daljavo. Uporaba tehničnih orodij za podporo zelenim spremembam je bila bolj omejena: izvedeni sta bili analiza koristi in ocena življenjskega cikla, za zaključek katerih pa je potrebnega več časa. V vseh fokusnih laboratorijih je bila dosežena visoka

raven ozaveščenosti in dialoga med različnimi deležniki, v večini primerov pa je bil dosežen tudi konsenz o ključnih predlogih za izboljšanje stanja pri povezovanju med izkoriščanjem biomase in ohranjanjem biotske raznovrstnosti.

Ključne težave in rešitve: kje smo danes

Najpomembnejše težave in rešitve, ki so bile opredeljene v okviru fokusnih laboratorijev, so:

- Med posameznimi deležniki še vedno primanjkuje znanja in komunikacije. Aktivnosti fokusnih laboratorijev so bile koristne za premostitev teh vrzeli in ozaveščanje o nujnosti vključevanja vprašanja ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- Normativni in finančni okviri so ključnega pomena za vpliv na vrednostne verige biomase: oba

se lahko izboljšata na več načinov (npr. ustrezna klasifikacija virov, sprememba predpisov, pospešitev certifikacijskih postopkov itd.).

- Pomen uporabe biomase na lokalni ravni ni v celoti ovrednoten: potrebno ga je okrepiti z različnimi rešitvami (npr. energetske skupnosti).

- Tehnične izboljšave za upravljanje naprav za pridobivanje bioplina, za uporabo digestata in za trajnostno sečnjo so že na voljo: treba je uvesti ustrezna orodja (tehnično pomoč in spodbude).

To je potrebno uvesti skupaj z izboljšavami energetskega omrežja in trga, da se zmanjša odvisnost od fosilnih goriv in uporabe drugih kemikalij (npr. gnojil).

Izkušnje za naslednje aktivnosti projekta DIVERSE

DIVERSE prehaja v bolj proaktivno fazo, v kateri bodo opredeljena in potrjena priporočila za Alpske razvojne smernice. Bistveno bo, da se jih umesti na ustrezno raven (npr. lokalno, regionalno, EU) in vključi ključne deležnike. Poleg tega bi lahko širša javnost igrala vlogo pri njihovem širšem družbenem sprejemanju. Ustrezno sodelovanje z nosilci odločitev in politikami bo bistveno prispevalo k splošnemu uspehu projekta.

Naslednji koraki: Alpske razvojne smer- nice – postavljanje temeljev za skupne rešitve

Cristina Cavicchioli / RSE - Inštitut za
raziskave energetskih sistemov, Italija

V prihodnjih mesecih bo ekipa projekta DIVERSE, s pomočjo lastnih in zunanjih strokovnjakov, izvedla strokovno recenzijo uspešnosti testiranja orodja za odprti dialog v okviru osmih pilotnih območij. Rezultat bo ključni prispevek za pripravo strateških smernic za Alpski prostor, ki bodo eden glavnih rezultatov projekta. Zajemale bodo: vključevanje politik, trajnostne prakse ravnanja z ostanki ter krožne poslovne modele za energetske skupnosti in vrednostne verige na področju bioenergije.

Splošni kontakt in dodatne informacije

Vodja projekta DIVERSE

RSE - Inštitut za raziskave energetskih sistemov,
Kontaktna oseba: Cristina Cavicchioli
E-pošta Cristina.cavicchioli@rse-web.it
www.rse-web.it

Nacionalni kontaktni partner Slovenija

RRA LUR
Kontaktna oseba: Petra Kurinčič
E-pošta: petra.kurincic@rralur.si
<https://rralur.si>

Javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje
Kontaktna oseba: Jasna Možina
E-pošta: jasna.mozina@ljubljangobarje.si
www.ljubljangobarje.si/javni-zavod

Dodatne informacije o projektu najdete na:
www.alpine-space.eu/project/diverse

NASLEDNJA ŠTEVILKA DIVERSE NOVIČNIKA
BO NA VOLJO OKTOBRA 2026!

DIVERSE Partnerji projekta

Interreg **Co-funded by
the European Union**

Alpine Space

Financira Evropska unija. Izražena stališča in mnenja so izključno stališča in mnenja avtorja/avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije. Za vsebino ne odgovarjata Evropska unija ali Interreg Območje Alp.